

De Berkel

Wat hebben het Duitse Billerbeck en Zutphen gemeen? Zij mogen zich, evenals acht tussenliggende plaatsen, al eeuwen 'buren' noemen van het 110 kilometer lange riviertje de Berkel. De Berkelburen zijn voor hun boterham allang niet meer afhankelijk van de rivier, hooguit pikken ze wat toeristische graantjes mee. Maar, in vervlogen tijden dreef de Berkel nog de watermolens aan en werd het kleislib dankbaar als 'mest' voor de dorre zandgronden gebruikt. En wat te denken van de Berkelschippers, die tot het begin van de vorige eeuw goederen als zilverzand, jenever en dakpannen in hun zompen vervoerden. 'De Jappe', een replica van de Berkelzomp, vervoert tegenwoordig alleen toeristen. Dat langs de Berkel veel te zien is, dringt steeds meer tot de regionale VVV'ers door. Zo kwam vorig jaar de Derde Berkelcompagnie tot stand, die het ambitieuze plan heeft de hele Berkel weer bevaarbaar te maken. Verwordt de rivier dan toch weer tot de levensader van weleer? Of het zover komt, is koffiedik kijken. Wij nemen u in elk geval alvast stroomafwaarts mee, voor een kennismaking met de Berkelburen. Vandaag aflevering 8: Lochem en Zwiep.

Vissen

De Berkel bij Zwiep en Lochem staat bekend als een goede visplek. Visliefhebbers kunnen er dan ook hun hart ophalen. Vooral de omgeving van de stuw bij Lochem is populair bij vissers. Ook in de buurt van politie school de Cloese worden over het algemeen grote vissen gevangen.

Tubantia
21-0-102

Berkel biedt vissers voorntjes en karpers

De Berkel en Lochem. Ze lijken eigenlijk nauwelijks iets met elkaar te maken te hebben. Wie in het stadje op zoek gaat naar het riviertje moet even zijn best doen. Bij Super de Boer linksaf de woonwijk in, meldt de VVV-informatrice. Jawel daar is ie; verstopt in 't groen.

LOCHEM - Even een stukje stroomafwaarts in Zwiep is de Berkel prominenter aanwezig. Een brede stroom water voert door het glooiende landschap. Hier ligt uitspanning De Witte Wieven, bekend om haar tientallen 'witte heksen' op het terrein. Op pakweg vijfhonderd meter van de uitspanning ligt aan de Wengersteeg een opstapplaats en eindpunt voor kano's. De speurtocht naar de Berkel in de gemeente Lochem begint op deze ietwat druilerige woensdagmorgen dus in Zwiep. Bij de ingang worden we 'begroet' door Ut Weer Wief. In het restaurant zitten de eerste gasten aan de koffie.

Het personeel heeft geen tijd voor een gesprekje, dus nemen we zelf een kijkje buiten. Overal zie je Witte Wieven, zelfs op de gordijntjes ontbreken ze niet. De uitspanning leent zich, onder meer door de aanwezigheid van een speeltuintje, goed voor een middag uit met de kleintjes. Alhoewel hele kleine kinderen de 'lelijke oude vrouwen met kromme neus' wel eens bedreigend kunnen vinden. Er wordt bij de Witte Wieven handig ingespeeld op oude verhalen en legenden. Uit de eigen bakkerij komen Zwiepse bolussen, witte wieven koek, krentewegge en houtovenkoek. Er worden zelfs 'spookjes' verkocht.

Berkelburen

Een zwerftocht van bron tot monding

Het wordt tijd om de reis te vervolgen. Op naar Lochem. Al snel na binnenkomst in het stadje raken we het (Berkel)spoor bijster. De VVV biedt uitkomst. Lochem biedt toeristen zeer veel mogelijkheden maar een Berkelarrangement is er niet. Uiteraard vaart op gezette tijden de Berkelzomp door het Lochemse gedeelte van het riviertje en kan er kano worden gevaren.

Vissen

De Berkel heeft een grote aantrekkingskracht op vissers, weet de VVV-medewerkster. We volgen het advies van het de informatrice, slaan bij Super de Boer linksaf en lopen richting de stuw. En daar zit Henk Jansen uit Zwiep op zijn vaste vissersstek aan De Berkel. Pal naast de stuw aast hij op voorntjes. Elke morgen is hij present. Terwijl achter hem van en naar het NS-station wordt gefietst, wacht de bejaarde Jansen rustig tot hij beet heeft. De Lochemer heeft zijn eigen tactiek. 's Morgens vangt hij voorntjes in de Berkel, 's middags probeert hij met behulp van diezelfde voorntjes snoek-

FOTO WOUTER BORRE

Voor kinderen is er genoeg te doen bij uitspanning De Witte Wieven in Zwiep.

baarzen binnen te halen uit het Twentekanaal. 'Het is hier lekker rustig', glundert de visser vanaf zijn vaste stek aan De Berkel. Dat vindt ook Patrick Goossens uit Hengelo (Gld). Op deze woensdagmorgen werpt hij zijn hengels uit in de buurt van politie school de Cloese. Hij vangt karpers en vist graag op deze stek. 'Karpers zijn schuwe beesten. Daarom maak ik eerst een

voerplek. Dat betekent dat je de vissen een week lang voert, zonder dat je gaat vissen. Daarna happen ze wel.' Lochem en omgeving staat bekend om z'n natuurschoon. De gemeente met circa 19.000 inwoners is erg in trek bij toeristen. En dat zie je aan de grote hoeveelheid restaurants, hotels en vakantieverblijven in de gemeente. In Lochem en omstreken is ge-

noeg te zien en doen. Wie wil, kan de toren van de Grote of St Gudulakerk beklimmen. Wandelliefhebbers kunnen mee op een tocht door Lochem of een natuurwandeling door landgoed Ampsen. Verder zijn er legio fietstochten en voor de kinderen is een speurtocht langs mooie plekjes van Lochem. Voorwaarde is wel dat de deelnemers kunnen lezen. Wie echt iets anders wil, kan

zich melden bij Jan Pellen. Hij heeft aan de Noorderwal het enige herdenkingsbordenmuseum van Nederland. De eigenaar maakt graag tijd vrij om zijn bezoekers het een en ander te vertellen over zijn zeshonderd borden. Achter elk exemplaar zit een verhaal, aldus Pellen. Maar wie tussen alle toeristische attracties die Lochem biedt op zoek is naar 'Berkeluitstapjes', is snel weer thuis.